

АНАЛІЗ ПРЕПАРАТІВ ГРУПИ D07 «КОРТИКОСТЕРОЇДИ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ В ДЕРМАТОЛОГІЇ» НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Ключові слова: фармацевтичний ринок України, аналіз, дерматологічні лікарські засоби, кортикостероїди

Відомо, що дерматомікози внаслідок запальної та токсичної природи супроводжуються дерматитом як захисною реакцією ураженої шкіри. У деяких випадках дерматомікози, що супроводжуються запальною реакцією шкіри, лікують комбінованим призначенням протигрибкових засобів і кортикостероїдами місцевої дії. Глюкокортикоїди виявляють протизапальну, протисвербіжну, антипроліферативну та імуносупресивну дію [1, 2]. У разі лікування інфікованих дерматомікозів застосовують комбіновані топічні стероїди, до складу яких входять антибіотики, антимікробні препарати, антимікотики, антисептики тощо [3, 4].

Сьогодні на фармацевтичному ринку України наявні дерматологічні лікарські засоби (ЛЗ), що містять глюкокортикоїди у вигляді як моно, так і комбінованих препаратів. Тому аналіз препаратів групи D07 «Кортикостероїди для застосування в дерматології» за лікарськими формами, активними фармацевтичними інгредієнтами (АФІ), фірмами-виробниками тощо є актуальним.

Метою роботи стало маркетингове дослідження препаратів групи D07 «Кортикостероїди для застосування в дерматології».

Матеріали та методи дослідження

Матеріалами для дослідження слугували електронні та паперові офіційні джерела інформації щодо зареєстрованих ЛЗ в Україні [5–7], основними методами стали бібліографічний, маркетинговий, статистичний та графічний.

Результати дослідження та обговорення

Асортимент дерматологічних ЛЗ, що дозволені до застосування, становить 366 торгових назв. Сегментація препаратів за класифікаційною системою АТС (Anatomical Therapeutic Chemical classification system) показала, група D07 «Кортикостероїди для застосування в дерматології» є самою численною із груп D та представлена 92 найменуваннями, що становить 25,1% від усіх дерматологічних ЛЗ [8].

Аналіз свідчить, що в цій групі в основному препарати закордонного виробництва – 81,5%. Імпортні дерматологічні ЛЗ постачають на український ринок із країн, серед яких майже половину становлять Німеччина та Польща – по 16 ЛЗ (по 21,3%), значну частину займає Хорватія та Індія – по 8 ЛЗ (10,7%), Бельгія постачає 7 препаратів (9,4%), Італія – 6 (8%), Росія – 5 (6,7%). Португалія та Йорданія зареєстрували в Україні по 3 найменування дерматологічних ЛЗ (по 4%). Швейцарія, Угорщина та Аргентина надають для українського ринку по 1 найменуванню.

В Україні дерматологічні ЛЗ виготовляють 37 фармацевтичних підприємства, з яких тільки 9 працюють з номенклатурою групи «Кортикостероїди для застосування в дерматології», зокрема ЗАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця» (5 найменувань) та ПАТ «Київмедпрепарат» (4 найменування).

Асортимент групи D07 представлено мазями, кремами, гелями, розчинами, пастами та аерозолями. В ході сегментації асортименту дерматологічних ЛЗ за лікарськими формами встановлено, що мазі становлять 45,7%, креми – 41,3%, розчини – 9,8%, аерозолі – 2,2%.

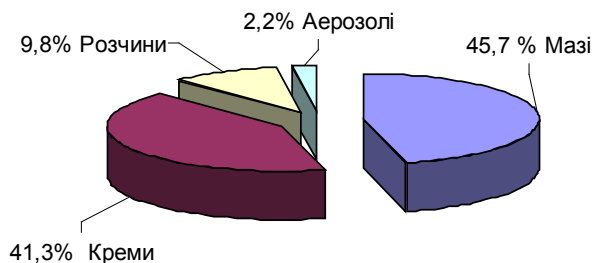

Рис. 1. Структура лікарських засобів групи D07 за лікарськими формами на ринку України

В табл. 1 за класифікацією АТС наведено АФІ та їх комбінації, що представляють цю групу.

Т а б л и ц я 1

Структура групи D07 на фармацевтичному ринку України

Код АТС/ Група	Код АТС	Міжнародна непатентована назва	Кількість ЛЗ, шт		
			З	У	Всього
1	2	3	4	5	6
D07A Прості препарати кортикостероїдів	D07A A03	Преднізолон	1	1	2
	D07A B02	Гідрокортизону бутират	8	–	8
	D07A B09	Триамцинолон	1	1	2
	D07A B10	Алклометазолону діпропіонат	2	–	2
	D07A C01	Бетаметазон	6	3	9
	D07A C04	Флуоцинолону ацетонід	3	2	5
	D07A C13	Мометазон	6	1	7
	D07A C14	Метилпреднізолону ацепонат	4	2	6
	D07A C17	Флутиказон	2	–	2
	D07A C18	Преднікарбат	4	–	4
D07A D01	Клобетазол	12	–	12	
D07B Кортикостероїди в комбінації з антисептиками	D07B B01	Флуметазон і антисептики: +кислота саліцилова	3	–	3
		+кліохінолону.....	1		1
		+неоміцину сульфат.....	1		1
D07B B03	Триамцинолон і антисептики: +мірамістин.....	–	1	1	
D07B C01	Бетаметазон і антисептики: +цетилпіридин.....	–	1	1	
D07C Кортикостероїди в комбінації з антибіотиками	D07C A01	Гідрокортизон і антибіотики: +левоміцетин.....	4	1	5
		+окситетрациклін.....	1		1
		+неоміцин+натаміцин.....	1		1
		+окситетрациклін.....	1	1	2
	D07C B01	Триамцинолон і антибіотики: +тетрациклін.....	1	–	1
	D07C C01	Бетаметазон і антибіотики: +клотримазол+гентаміцин.....	9	2	11
+гентаміцин.....		3	2	5	
D07C C04	Беклометазон і антибіотики: +клотримазол+гентаміцин.....	2	–	2	
D07C C05	Флуоцинолону ацетонід і антибіотики +гентаміцин.....		1	1	
D07C D01	Клобетазол і антибіотики: +міконазол+гентаміцин.....	1	–	1	

1	2	3	4	5	6
D07X Кортикостероїди в комбінації з іншими препаратами	D07X A02	Преднізолон: + сечовина ..... + клотримазол+гексамедіну.....	1 1	1 1	2
	D07X C01	Бетаметазон: + кислота саліцилова..... + міконазол+гентаміцин	5 4 1	1 1	6
	D07X C03	Мометазон: + кислота саліцилова	1 1	–	1

Примітка: **З** – закордонного виробництва; **У** – українського виробництва.

Лідуючу позицію серед АФІ займають гідрокортизон (в 13 препаратах), клобетазол (в 12) і мометазол (в 9). Флуоцінолол, алклометазол та метилпреднізолон містяться відповідно у 4, 2 та 4 ЛЗ. В ЛЗ особливої уваги заслуговує бетаметазон, що входить до складу 27 препаратів, в 18 з яких в комбінації з АФІ (рис. 2).

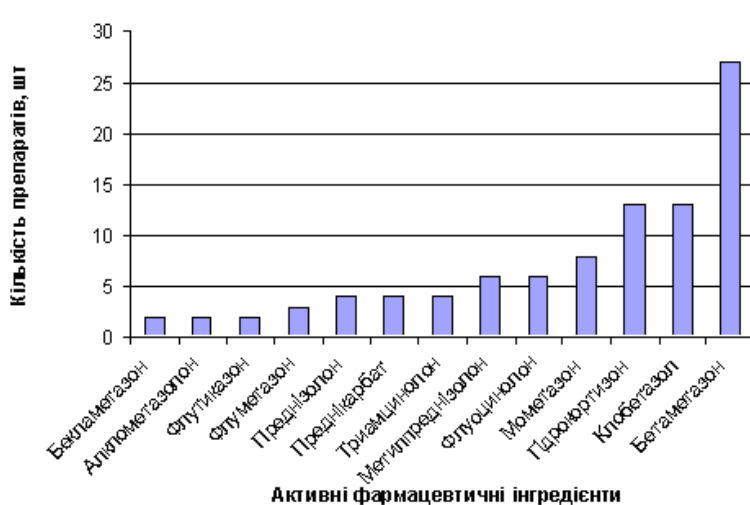

Рис. 2. Лікарські засоби групи D07 за активними фармацевтичними інгредієнтами на ринку України

У групі D07 найчисельніший асортимент становлять комбіновані ЛЗ, що налічує 33 найменування, з яких 25 – закордонного виробництва.

Таблиця 2

Цінова політика препаратів групи D07 на ринку України

Всього зареєстровано найменувань лікарських форм	ЛЗ українського виробництва			ЛЗ закордонного виробництва		
	кількість ЛЗ, шт	середня ціна, EUR	межі орієнтовних цін, EUR	кількість ЛЗ, шт	середня ціна, EUR	межі орієнтовних цін, EUR
42 мазі	8 мазей	1,78	0,51–3,51	34 мазі	3,90	0,80–9,23
38 кремів	9 кремів	2,23	0,85–4,02	29 кремів	3,79	1,20–8,46
1 гель				1 гель	2,52	2,49–2,56
9 розчинів				9 розчинів	5,59	3,59–9,83
2 аерозолі				2 аерозолі	12,22	3,93–20,52

Примітка: курс 1 євро = 11,7 грн. (1 лютого 2014 р.).

Проведено аналіз цінової політики фактично наявних ЛЗ групи D07 на фармацевтичному ринку України. Аналізуючи наведені в табл. 2 дані, можна виявити закономірність – ціни на мазі та креми закордонного виробництва в 1,7–2,2 раза вищі, ніж українського, та досить вартісні, що знижує доступність лікування для всіх верств населення. Окрім того гелі, розчини та аерозолі цієї групи наявні тільки закордонного виробництва (табл. 2).

Одночасно встановлено, що на січень 2014 р. із зареєстрованих 92 дерматологічних ЛЗ групи D07 фактично в аптечних закладах наявні тільки 84 пропозиції, що становить 91%, це теж знижує доступність ЛЗ.

Таким чином, вивчено групу D07 «Кортикостероїди для застосування в дерматології» за лікарською формою, країною-виробником, АФІ та їх комбінаціями. За розподілом залежно від дисперсійної середи більш ніж половину становлять імпорتنі креми та мазі. Серед АФІ, що представляють групу D07, значну частку займає бетаметазон та клобетазол. Комбіновані ЛЗ цієї групи становлять 33 найменування, з яких 18 препаратів містять бетаметазон в комбінації з антибіотиками або антисептиками та іншими АФІ (в основному закордонного виробництва). Маркетингові дослідження фармацевтичного ринку України показали нерівномірність розподілу м'яких лікарських форм у групі D07 між виробниками та високу вартість ЛЗ закордонного виробництва, що у подальшому потребує більш ретельного вивчення фармакоепідеміологічних і фармакоекономічних факторів у разі розроблення та впровадження нових препаратів.

В и с н о в о к

Враховуючи етіопатогенез дерматомікозів, перспективним є створення м'яких ЛЗ комбінованої дії, що містять комбінацію протигрибкових, антимікробних стероїдних АФІ та субстанцій кератолітичної дії.

Л І Т Е Р А Т У Р А

1. Видаль-експерт. Электронный справочник 2014. – Режим доступа: http://www.vidal.kz/poisk_preparatov/lkf_04.01.htm
2. *Кутасевич Я. Ф., Маїтакова І. О., Савенкова В. В.* Сучасні підходи до застосування препаратів зовнішньої дії, що містять глюкокортикостероїди. Метод. рекомендації. – Харків, 2000. – 35 с.
3. *Скрипкин Ю. К.* Руководство для врачей. Кожные и венерические болезни. – М.: Медицина, 2011. – С. 295–355.
4. *Проценко Т. В.* Дифференцированный подход к выбору средств наружной кортикостероидной терапии // Укр. журн. дерматології, венерології, косметології. – 2006. – С. 24–27.
5. Компендиум 2012 – лекарственные препараты / Под ред. *В. Н. Коваленко*. – К.: Морион. – 2320 с.
6. Державний формуляр лікарських засобів. Вип. 3 / Під ред. *В. С. Бліхара, В. Т. Чумака, В. І. Мальцева, А. М. Морозова, В. Д. Парія, А. В. Степаненко, Т. М. Думенко* [Електронна версія]. – К., 2012.
7. Нормативно-директивні документи МОЗ України. – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/>
8. *Власенко І. О., Арам Дуллах, Давтян Л. Л.* Вивчення асортименту лікарських засобів для місцевого лікування грибкових уражень, що ускладнені кератозом // Фармац. журн. – 2013. – № 6. – С. 16–24.

Надійшла до редакції 29. 01. 2014.

АНАЛИЗ ПРЕПАРАТОВ ГРУППЫ D07 «КОРТИКОСТЕРОИДЫ ДЛЯ ПРИМЕНЕНИЯ В ДЕРМАТОЛОГИИ» НА ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОМ РЫНКЕ УКРАИНЫ

Ключевые слова: фармацевтический рынок Украины, анализ, дерматологические лекарственные средства, кортикостероиды

А Н Н О Т А Ц И Я

При дерматомикозах, сопровождающихся воспалительной реакцией кожи, используют комбинированные противогрибковые препараты и кортикостероиды местного действия. На рынке Украины наблюдается неравномерное распределение производства дерматологических лекарственных средств по областям применения. Поэтому маркетинговые исследования лекарственных препаратов дают возможность выявить свободные ниши для заполнения определенным ассортиментом.

Целью работы было детальное изучение препаратов группы D07 «Кортикостероиды для применения в дерматологии».

Материалы – официальные источники информации о зарегистрированных препаратах в Украине. Методы: библиографический, маркетинговый, статистический и графический.

Анализ показал, что в группе D07 «Кортикостероиды для применения в дерматологии» в основном препараты зарубежного производства – 81,5%. При сегментации ассортимента группы D07 по лекарственными формам установлено: мази составляют 45,7%, кремы – 41,3%, растворы – 9,8%, аэрозоли – 2,2%. Среди активных фармацевтических ингредиентов, которые представляют группу D07, значительную часть занимают бетаметазон и клобетазол. Комбинированные препараты этой группы составляют 33 наименования, из которых 18 препаратов содержат бетаметазон в комбинации с антибиотиками, антисептиками и др. (в основном зарубежного производства).

Маркетинговые исследования фармацевтического рынка Украины показали неравномерность распределению мягких лекарственных форм в группе D07 между производителями. Цены на мази и кремы зарубежного производства в 1,7–2,2 раза выше, чем украинского и достаточно высокой стоимости, что снижает доступность лечения для всех категорий населения.

I. O. Vlasenko, Aram Dullah, L. L. Davtyan

Shupik National Academy of Post-graduate Education, Kiev

ANALYSIS OF DRUG GROUP D07 «CORTICOSTEROIDS FOR USE IN DERMATOLOGY» ON THE UKRAINIAN PHARMACEUTICAL MARKET

Key words: Ukrainian pharmaceutical market, analysis, dermatological drugs, corticosteroids

А B S T R A C T

In some cases, ringworm, accompanied by inflammatory reaction of skin treated with combined administration of antifungal drugs and corticosteroids local action. In Ukraine there is an unequal distribution of the production of drugs for dermatological application areas. Therefore, market research of medicinal products will allow to detect vacant lots to fill certain range.

The aim of the work was a detailed study of drugs of D07 «Corticosteroids for use in dermatology».

Materials – the official source of information on medicinal products registered in Ukraine. Methods – citation, marketing, statistical and graphical.

The analysis showed that in the group D07 «Corticosteroids for use in dermatology». Mostly foreign-made drugs – 81,5%. During the segmentation of range group D07 for dosage forms set: make up 45,7% ointment, cream – 41,3% solution – 9,8% sprays – 2,1%. Among the APIs that represent a significant share of the group D01 takes betamethasone and clobetasol. Combination drugs of this group are 33 names, 18 of which product contains betamethasone in combination with antibiotics or antiseptics and other active pharmaceutical ingredients (mostly abroad).

Market research pharmaceutical market of Ukraine showed uneven distribution of soft medicinal forms in the group D07 between manufacturers. Prices for ointments and creams foreign production 1,7–2,2 times higher than Ukrainian, and enough cost, which reduces the availability of treatment for all segments of the population.

Електронна адреса для листування з авторами: vlasenko_iryua@mail.ru